

ՄԻԻՐԻԱ ամ. 550, ՎԵՏԱՍՍԵԱՅ 300 Ս. Դ. ԱՐՏԱՀԱՆ. օրկ. 7, ՎԵՏԱՍՍԵԱՅ 4 օրկար

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԿԻՐՍԿԻ Մ Ա Յ Ի Ս 1932

8

Չ Ե Ռ Բ Է ZUSC 2.50 Ս. Դ.

2. ՏԱՐԻ

Ամէն առաւուռ պիտի լինի բերքի սեփական հասցեից

Տիօր, 6 - Խմբագիր՝ Հ.Ա.Ե. ԳԱԼԵԱՆ

Զեմատարկում ձեռագիրները չեն վերադարձուի

ԹԻԻ 49 (626)

ՌՈՒՍ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ՄԸ ՍՊԱՆՆԱԾ Է ՖԻՐԱՆՍ. ՀԱՆՐ. ՆԱԽՍ.ԳՍ.ՀԸ

ՄԱՍԱԳՐԱԿԱՆ

Մ Ա Յ Ի Ս 6

Նախատակները որ ազգի և կրօնի ալ պատկանին, երբ գիտակցաբար մահը գրկած են իրենց ազգին ու հայրենիքին ազատագրու. թեան համար, պաշտելի են և անոնց յիշատակը արժանի է յիշուելու պատկառանքով:

Քիչ անդին նկարները հրատարակուած մտաւորականներու և քաղաքական գործիչներու փաղանգը, որոնք մեր այսօրուան հայրենիքը ազատութեան ապարանքը կերտեցին զոներն են թրքական շարաշուկ կառավարութեան ոճրագար դաւադրութիւններուն Այդ զարհուրելի օրերուն, երբ մեր ցեղի ահողական բնաշնչման ծրագիրը կը մշակուէր Պապը Ալիի կողմէ, սուլթաններու արհեստագործական պալատներուն մէջ թէ՛ ի թիֆլիսեան ակումբներու նկուղներուն տակ, արհեստագործական մէջ, ասդին, արաբիոյ մէջ կը պատրաստէր անօրինակ սպանդ մը և իրարու ետեւէ կախապանի մահատուներ սիւններուն վրայ կը գամէր Սիւրիոյ և Լիբանանի, ազատագրութեան մտաւորականութիւնն ու հեղինակաւոր երևելիները, առանց դատի և դատաստանի, ճիշդ այնպէս, ինչպէս կը ջարդէին մեր մտաւորականներն ու քաղաքական գործիչները Անաշի և Ուրֆայի ճամբաներուն վրայ Միայն ոճրի ձեռք էր փոխուած. հոս, խրոխտ ձէմալը հրապարակներու վրայ և կախապանի մահով կը պատժէր, իսկ հոն նենգութեամբ և գաղտնագողի կաշտակերպութիւններով:

Այսպէս տանակներով թանկագին կեանքեր խամրեցան Դ. մասկոսի և Պէյրութի հրապարակներուն վրայ պատրաստուած կախապաններուն վրայ և անթիւ և անհամար մարդիկ բախտուած և զնտաններու մէջ անպատմելի տանջանքներով և խաչելութիւններով մահացան: Անարգ թիւրքը, սակայն, չի գոհացաւ ատով: Եւրիէ վերջ ալ երկիրներու մտաւորականութիւնն ու երիտասարդութիւնը, որոնցմէ հազարաւորներ Պէր Սապաի և շրանցի անապատներուն մէջ աւազներու տակ թաղուեցան, անօթութեան դատապարտեց ամբողջ Լիբանանի բնակիչները, մեծ ու պզտիկ, կին ու երախտ, աղիւկ ու պառաւ, բոլորը, բոլորը, որոնք անանունը ու անսուղ իրենց բնակարաններու շուրջ պատերուն մէջ կ'ամառեցան շաքար, հաց, ճշտով:

Այնքան անողորմ էր և սոսորդի թշնամին, որ չէր խնայեր մեծի ու պզտիկին և չէր ճանչնար ոչ մէկ նուիրականութիւն:

Ի՞նչ էր յանցանքը սակայն այս սոսորդի մտաւորականութեան, որոնք իրենց ընտանիքի անդամներուն և որոտատորներուն աչքերուն առջև մահերու ամենադժգոյնը պատժուեցան: Փաթթոցաւոր թէ անփաթթոց, քրիստոնեայ թէ մահմեդական, բոլորն ալ մէկ գաղափարի շուրջ՝ հաւաքուած էին: ազատուիլ թրքական բռնապետութեան ճնշումներէն և տիրանալ իրենց ազատութեան:

Նոր չէր արար մտաւորականութեան մէջ ծրոյ այս ձգտումը: Շատ առաջ, մեր ազատագրական շարժումներու նախօրեակին, արար մտաւորականութեան մեծ մասը սկսած էր քաղաքական գործունէութեան, և եւրոպական ուստաններու մէջ աշխատանք կը թափէր այդ ուղղութեամբ: Անարիւն և առանց զոհողութեան կ'ուզէին տիրանալ իրենց բաղանջին, քաղաքական և դիւանագիտական ճնշումներու ճամբով Պատիւ իրենց, այսօր դեռ կ'ապրին Սիւրիոյ և Լիբանանի մէջ շարք մը այդ ռահիլիներէն, որոնք կրցած են ձէմալի վրէժխնդրութենէն ազատիլ, այդ օրերուն Արաբիայէն իրենց բացակայութեան շնորհիւ:

Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ Ն. Վ. Պ. Շարլ Տէպպաս մէկն է այն քաղաքական մեծ դէմքերէն և հայրենասէր տիրաններէն, որոնք, 1912ին, Փարիզի մէջ գումարուած արաբական համագումարին մէջ կ'որոշէին արաբական երկիրներու թրքական լուծէն ազատուելու անհրաժեշտութիւնը և իրենց ստորագրութեան տակ մասնաւոր յայտարարութիւններ կը հրատարակէին, ուղղուած ամբողջ արաբ աշխարհին: Եւ այդ էր պատճառը որ, ի բացակայութեան մահուան կը դատապարտուէր Ն. Վ. Պ. Շարլ Տէպպաս:

Սխալեցան ի հարկէ արար մտաւորականներն ու քաղաքական գործիչները իրենց ընդգրկած պայքարի ձեռն մէջ, անգին ու անարիւն միջոցներով ազատութեան տիրանալու ձգտումը, մասնաւոր երբ դիմացը թիւրք դաժան ցեղն է կանգնած, սխալ է, եւ իրենք՝ մտաւորականները քաղաքական առաջին պատիժը այդ ձգտումին Պատերազմի սկիզբը, միաձայն արաբական շարժում մը, ոչ միայն պիտի փրկէր այդ թանկագին կեանքերը, այլ առաջին օրէն պիտի ստեղծէր ազատ և անկախ արաբական պետութիւն մը, զերծ ամէն միջամտութենէ:

Սակայն ազատութեան պահանջած արեան հարկը վճարուեցաւ, արար մտաւորականութեան ամենաարժանի առաջնորդներու մահուամբ ձէմալ, առանց խնայելու կախապան հանց գանոնք և կարծես այդ կերպով մարել արար ժողովրդի ձգտումը զէպի իր ազատութիւնն ու անկախութիւնը:

Ազատութեան օրհնաբեր արշալոյսը չուշացաւ սակայն: Հիւրընկալ երկիրները ուղիւնեցին այդ երանելի արեւը, որուն կարօտը կը դաժանէր այնքան երկար տարիներ:

Ձէմալները չի կրցան իրականացնել իրենց երազները և Լիբանանն ու Սիւրիան կերտեցին իրենց պետական կեանքի ապարանքը: Հայ ժողովուրդը, որ դարեր բաղդակից եղած է հիւրընկալ ժողովրդի և տուայտած թրքական լուծին տակ, անխառն հրճուանքով կ'ողջունէ ազատագրութիւնը չաւ երկիրներուն:

Սրհնեալ ըլլալ յիշատակը նախատակներու:

ՃԵՄԱԼ ՓԱՇԱՅԻ ԿՈՂՄԵ ԿԱԽԱՂԱՆ ՀԱՆՈՒԱԾ ՍԻՐԻԱՅԻ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆՅԻ ՄՏԱԻՈՐԱԿԱՆՆԵՐ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐ

Եուսուֆ Հանի

Նաիֆ Թվլիօ

Ահմէտ Նանա Ահմէտ

Ռմար Համէտ

Թօնիգ Էլ Պասաբ

Մուհամէտ Մուհամաճի

Ապիւլ Ղանի Ղարիբ

Ապիւլ Համիտ Զէհրաւի

Շէյխ Բիլիպ Խալիֆ

Սաիտ Ակ

Ալի Արմաճալի

Էմիր Աբիժ Շեհապի

Շէյխ Թարիտ Հալիֆ

Մուհամէտ Շամի

Շէմիգ Էլ Մուալէր

Նուր Էլ Քաշի

Շիւրիւ Ասէլի

Ապիւլ Քասիր Արա

Մահմուտ Մահաճի

Ապիւլ Քէրիմ Խալիլ

Նալիլ Փաւա Մուքրան

Ապիւլ Վահապ Ինկիլիպի

Ճըրի Հասաս

Բէմիգ Ալլոււմ

Հայր Եուսուֆ Հայէ

Բիւշի Շամաա

Բէքրո Բակի

Շէյխ Ա. Մ. Ք. Փոսթալու

